

**UCHWAŁA NR XLV/387/22
RADY GMINY SICIENKO**

z dnia 29 grudnia 2022 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023 - 2026

Na podstawie art. 18 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U z 2022 r., poz. 599 poz. 1005, poz. 1079, poz. 1561) w związku z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023-2026, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy
Sicienko

**Arkadiusz
Kazimierz Szczepaniak**

Załącznik do uchwały Nr XLV/387/22
Rady Gminy Sicienko
z dnia 29 grudnia 2022 r.

GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2023–2026

WPROWADZENIE	2
I. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE GMINY SICIENKO	3
II. CELE PROGRAMU I ICH REALIZACJA	27
III. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE REALIZACJĘ PROGRAMU	31
IV. REALIZATORZY PROGRAMU	32
V. FINANSOWANIE PROGRAMU	33
VI. HARMONOGRAM REALIZACJI CELÓW I ZADAŃ PROGRAMU	33
VII. MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ REALIZACJI PROGRAMU	37

WPROWADZENIE

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249) definiuje *przemoc w rodzinie jako jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste członków rodziny, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą*. Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami, oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw [Sasal, 2005, s. 16–19]. Wokół przemocy narosło wiele mitów. Jednym z nich jest przekonanie, że jest to zjawisko marginalne, występujące wyłącznie w patologicznych środowiskach. Tymczasem według danych statystycznych przemoc w rodzinie jest zjawiskiem powszechnym i stanowi poważny problem społeczny. Według statystyk policyjnych znęcanie się nad rodziną jest najczęściej popełnianym przestępstwem w Polsce zaraz po przestępstwach przeciwko mieniu i życiu. Przemoc ze strony najbliższej osoby jest doświadczeniem traumatycznym, okaleczającym psychikę. Przemoc w rodzinie przybiera różne formy: od przemocy fizycznej, przez przemoc psychiczną i seksualną, po przemoc ekonomiczną. Przemoc w rodzinie rzadko jest incydentem jednorazowym. Zazwyczaj ma ona charakter długotrwały i cykliczny.

Rodzaje przemocy:

- **Przemoc fizyczna** – jej celem jest zadanie ofierze bólu fizycznego, uszkodzenie jej ciała, pogorszenie jej zdrowia lub pozbawienie ją życia.
- **Przemoc seksualna** – to zachowanie zmuszające ofiarę do podjęcia niechcianych zachowań seksualnych lub zdeprecjonowania jej seksualności

- **Przemoc psychiczna** – to zachowanie, którego celem jest umniejszanie poczucia własnej wartości ofiary, wzbudzanie w niej strachu.
- **Przemoc ekonomiczna** – to każde zachowanie, którego celem jest ekonomiczne uzależnienie ofiary od sprawcy.
- **Zaniedbanie** – to ciągle niezaspakajanie podstawowych potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy przemoc ma charakter jednorazowy, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu Karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu Karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138 z późn.zm).

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona samą siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r., poz. 1249),
- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r., poz.2268 z óźń.zm.),
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021r., poz.1119 z późn.zm.).
- ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 roku o policji (Dz.U. z 2021 r., poz.1882 z późn.zm.)
- ustawę z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 z późn.zm.)

Niniejszy Program jest spójny z Programami:

- ✓ Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy,
- ✓ Narodowym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- ✓ Gminnym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ,
- ✓ Gminnym Programem Przeciwdziałania Narkomanii,
- ✓ Strategią rozwiązywania problemów społecznych opracowaną dla Gminy Sicienko.

Czynniki gwarantujące właściwą realizację Programu:

- poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym,

- dobra znajomość środowiska przez pracowników socjalnych,
- dobra współpraca służb i instytucji na terenie gminy oraz poza nią,
- otwartość i chęć współpracy specjalistów,
- zwiększająca się w środowisku lokalnym świadomość, że przemoc jest złem,
- brak zgody na stosowanie przemocy.

I. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE NA TERENIE GMINY SICIENKO

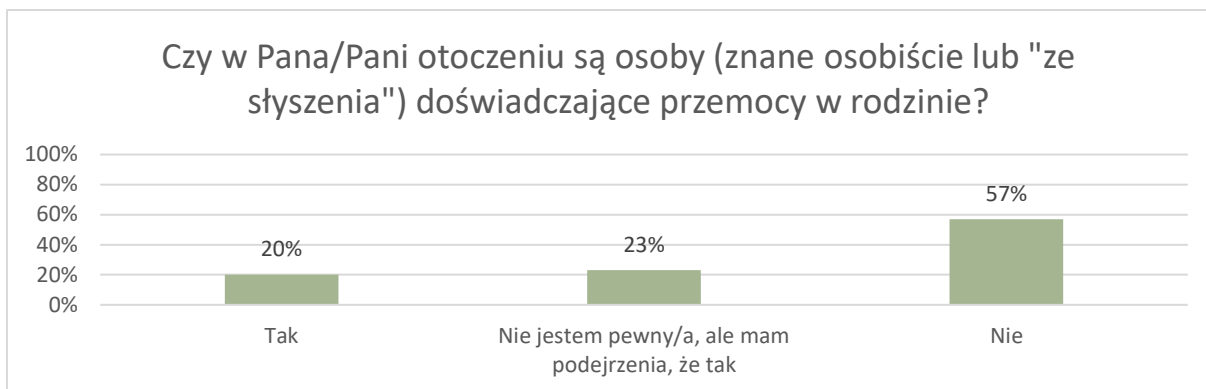
Według badań przeprowadzonych w 2019 roku z deklaracji badanych wynika, że w zdecydowanej większości rodzin zdarzają się nieporozumienia i konflikty (71%), przy czym w większości dochodzi do nich bardzo rzadko (54%), natomiast w co szóstą (17%) kłótnie wybuchają przynajmniej kilka razy w miesiącu. W ciągu ostatnich siedmiu lat częstość występowania konfliktów w rodzinach w zasadzie się nie zmieniła.

Dom – obok pracy, szkoły oraz ulic poza najbliższą okolicą – jest miejscem, gdzie najczęściej osób doświadczyło przemocy (według deklaracji po 8%). Niewiele mniej ankietowanych przyznało, że padło jej ofiarą w najbliższej okolicy (7%). Nieco rzadziej ankietowani zetknęli się z agresją w restauracji, kawiarni, na dyskotecę (5%), w środkach komunikacji – pociągu, autobusie, tramwaju, taksówce (5%) lub w innych miejscach (4%)¹.

Przemoc, zarówno ta fizyczna, jak i psychiczna, jest zjawiskiem dość powszechnym w polskiej społeczności. Jest to zjawisko niezwykle trudne do zbadania, ponieważ osoby doświadczające przemocy w różny sposób zniekształcają swoje doświadczenia, np. racjonalizując zachowanie sprawcy lub go usprawiedliwiając. Z tego względu zbadaliśmy rozpowszechnienie przemocy fizycznej oraz psychicznej w środowisku lokalnym bez kierowania bezpośredniego pytania o bycie ofiarą lub sprawcą przemocy w rodzinie.

20% mieszkańców Gminy Sicienko deklaruje, że ma w swoim otoczeniu osoby doświadczające przemocy w rodzinie, a 23% nie jest pewna, ale podejrzewa, że może do tego dochodzić. Należy pamiętać, że tego rodzaju przemoc jest w dużej mierze zjawiskiem ukrytym i wiele osób jej doznających nie zgłasza się po pomoc, ani też nie sygnalizuje, że jej doświadcza.

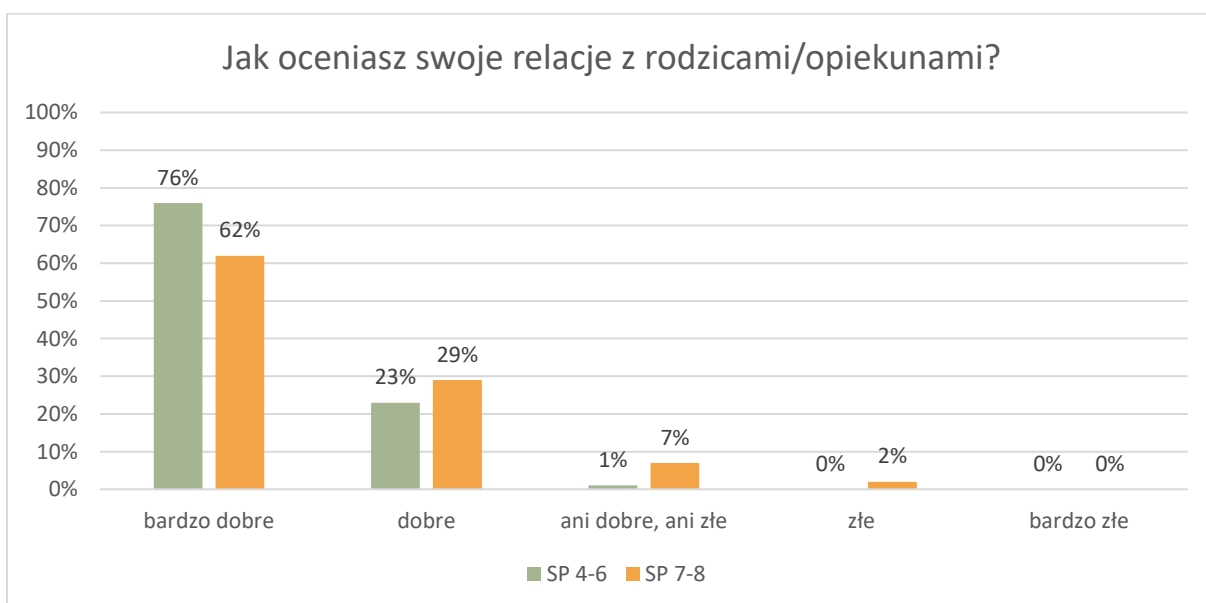
¹ CBOS, *Komunikat z badań: Przemoc i konflikty w domu*, Warszawa, kwiecień 2019

RELACJE Z RODZICAMI, NAUCZYCIELAMI ORAZ RÓWIEŚNIKAMI

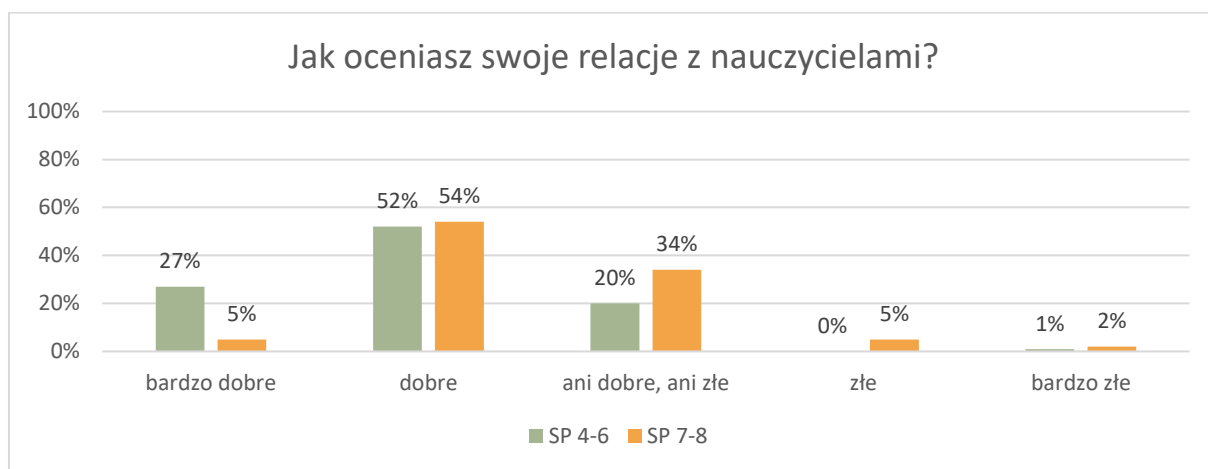
Rozwijanie pozytywnych relacji międzyludzkich w okresie dorastania jest jednym z kluczowych elementów sprzyjających skuteczności programów profilaktycznych. Czynnikiem chroniącym przed podejmowaniem zachowań ryzykownych i niepożądanych u dzieci i młodzieży są niewątpliwie dobre relacje z osobami dorosłymi, którzy stanowią dla nich oparcie i źródło wiedzy.

Uczniowie w Gminie Sicienko deklarują bardzo dobre lub dobre relacje z opiekunami: SP 4-6: łącznie 99%; SP 7-8: łącznie 91%. Pozytywne relacje rodzinne i umiejętne postępowanie wychowawcze rodziców jest jednym z silniejszych czynników chroniących dorastające dzieci przed angażowaniem się w zachowania ryzykowne/ problemowe.

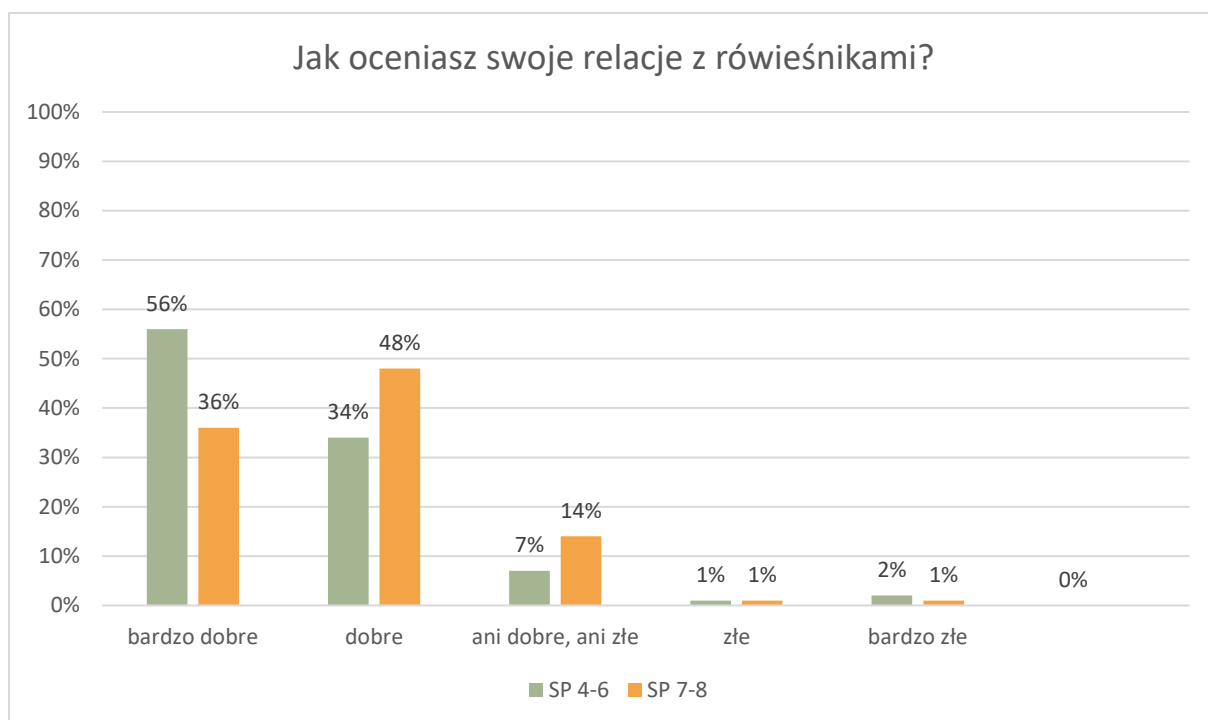
Klimat szkoły jest jednym z tych elementów środowiska społecznego, które w istotny sposób mogą modyfikować procesy socjalizacyjne i rozwojowe. Wiele badań wskazuje na to, że pozytywny klimat szkoły należy do istotnych czynników wspierających karierę szkolną

dzieci i młodzieży, a także należy do czynników chroniących przed zachowaniami ryzykownymi. Dobry klimat w szkole sprzyja przystosowaniu uczniów do wymagań i obowiązków szkolnych; wiąże się z lepszymi wynikami w nauce, wyższą motywacją do uczenia się, większym zaangażowaniem uczniów w pracę na lekcjach, wyższymi wskaźnikami frekwencji oraz mniejszymi wskaźnikami „wypadania” uczniów z systemu szkolnego. Badacze przedmiotu wskazują także na związki dobrego klimatu szkoły z korzystnymi postawami uczniów wobec szkoły, wobec działalności prospołecznej w szkole, a także z zadowoleniem z siebie i poczuciem własnej wartości. Dodatkowo, wyniki badań mówią o tym, że postrzeganie przez uczniów swoich związków ze szkołą i z nauczycielami jako przeważnie pozytywnych jest związane z mniejszym rozpowszechnieniem zachowań ryzykownych młodzieży, w tym: używania substancji psychoaktywnych, stosowania przemocy, ryzykownych zachowań seksualnych oraz zaburzeń emocjonalnych i zachowania². Ważnym elementem relacji uczniów ze szkołą jest jakość kontaktów z nauczycielami. Jak wynika z przeprowadzonych badań, uczniowie z Gminy Sicienko mają w większości **bardzo dobre i dobre relacje z nauczycielami: SP 4-6: łącznie 79%; SP 7-8: łącznie 59%**.

Kolejnym istotnym elementem są relacje z rówieśnikami – uczniowie z Gminy Sicienko relacje z rówieśnikami oceniają w większości bardzo dobrze lub dobrze - **SP 4-6: łącznie 90%; SP 7-8: łącznie 84%**.

² K. Ostaszewski, *Zachowania ryzykowne młodzieży w perspektywie mechanizmów resilience*, Warszawa 2014.

Powyższe wyniki wskazują na korzystną atmosferę wychowawczą oraz przyjazne środowisko szkolne w Gminie Sicienko, co stanowi niezwykle istotny czynnik chroniący przed podejmowaniem zachowań ryzykownych i niepożądanych u dzieci i młodzieży.

PRZEMOC, CYBERPRZEMOC ORAZ SAMOOCENA UCZNIÓW

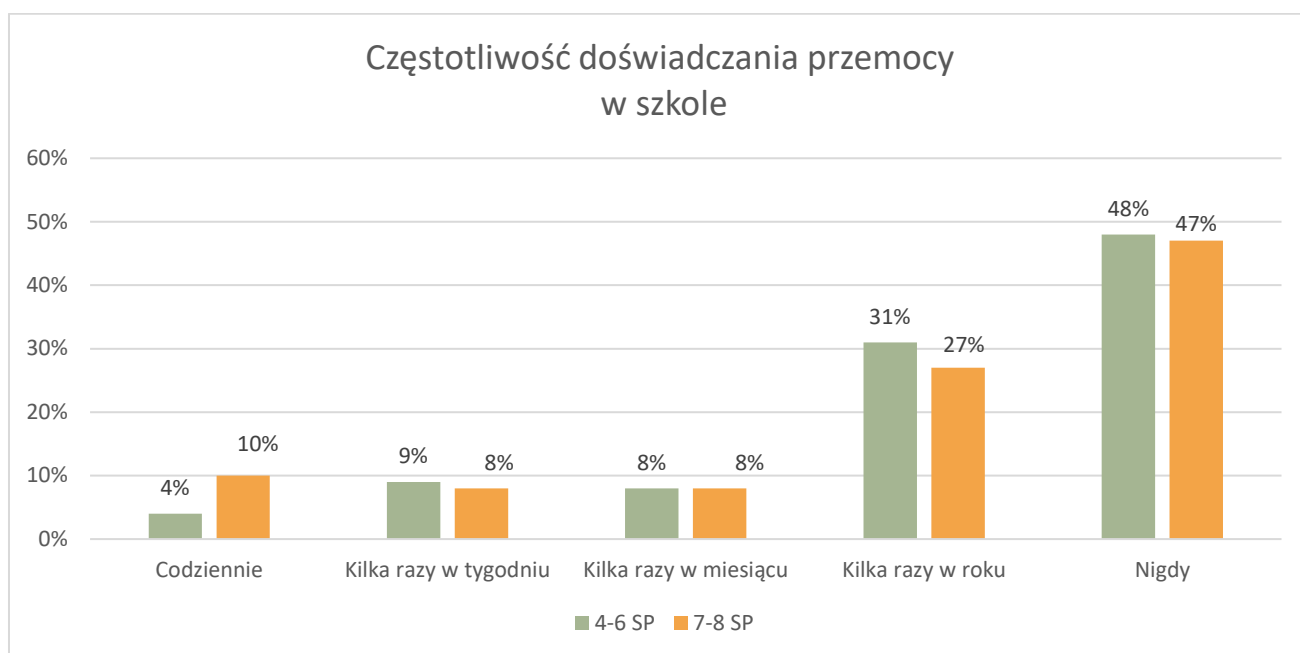
Zjawisko przemocy w środowisku młodych ludzi staje się problemem coraz bardziej aktualnym i wymagającym podjęcia odpowiednich rozwiązań. Agresja ujawniająca się w szkole często ma swoje źródła w przemocy domowej, kiedy rodzice uczą swoje dzieci niewłaściwych wzorców reagowania i podejmowania kontaktów z innymi ludźmi. Przeprowadzone ankiety w Gminie Sicienko pozwalają przyjrzeć się dokładniej nasileniu zjawiska agresji w środowisku szkolnym.

W ankiecie wytłumaczyliśmy uczniom, że przemoc może mieć formę fizyczną (np. bicie, popychanie) lub psychiczną (np. przezywanie, straszenie, wykluczanie z grupy). Zapytaliśmy ich, jak często doświadczają jakichkolwiek form przemocy.

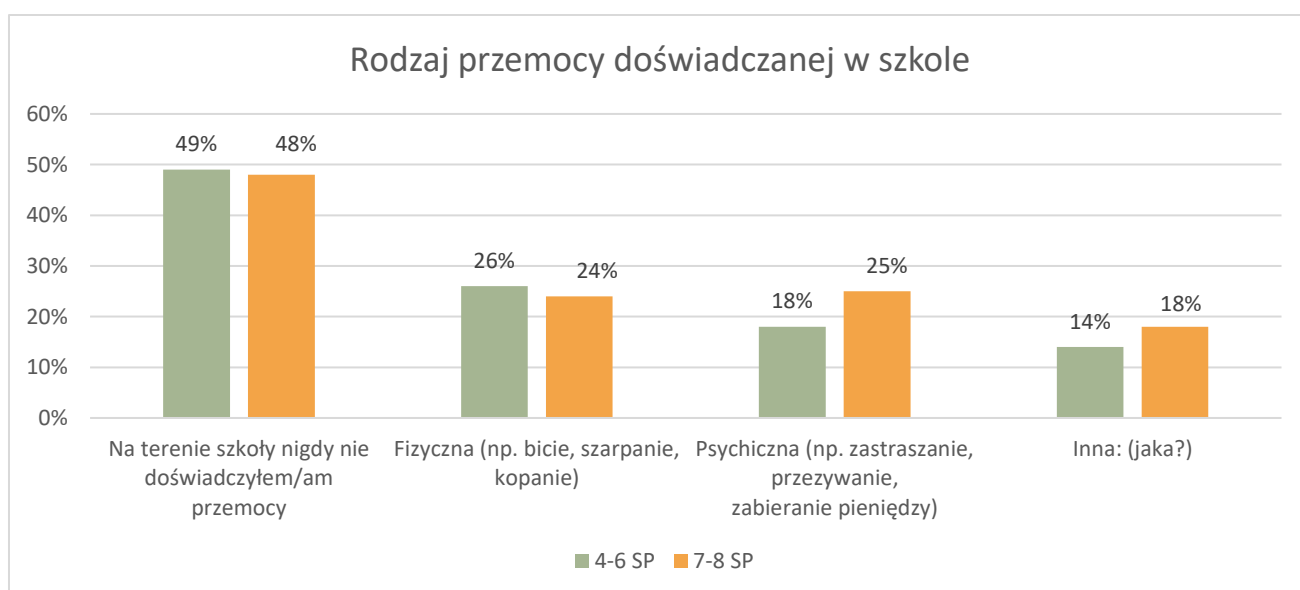
Spora część uczniów deklaruje, że nie są ofiarami przemocy doświadczanej ze strony innych uczniów (48% 4-6 SP; 47% 7-8 SP).

Niepokojące, wydają się dane, że jest grupa uczniów, która przyznaje, że kilka razy w tygodniu doświadcza w szkole przemocy (9% 4-6 SP; 8% 7-8 SP). Należy również zwrócić uwagę za fakt, że we wszystkich badanych grupach uczniów pojawiły się deklaracje mówiące

o doświadczaniu przemocy w szkole: **codziennie (SP 4-6: 4%; SP 7-8: 10%)**, kilka razy w miesiącu i roku.

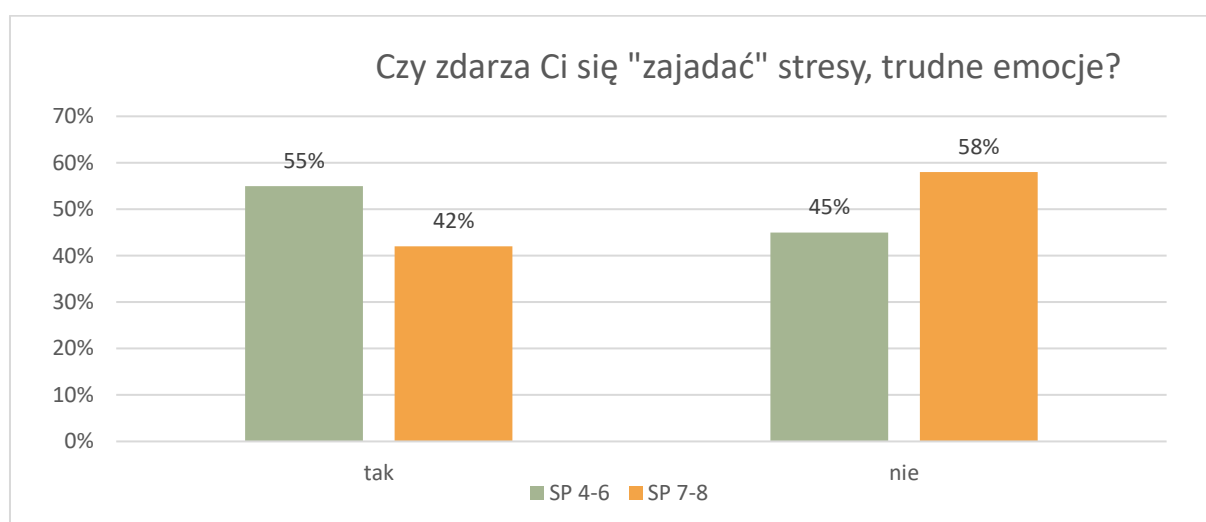
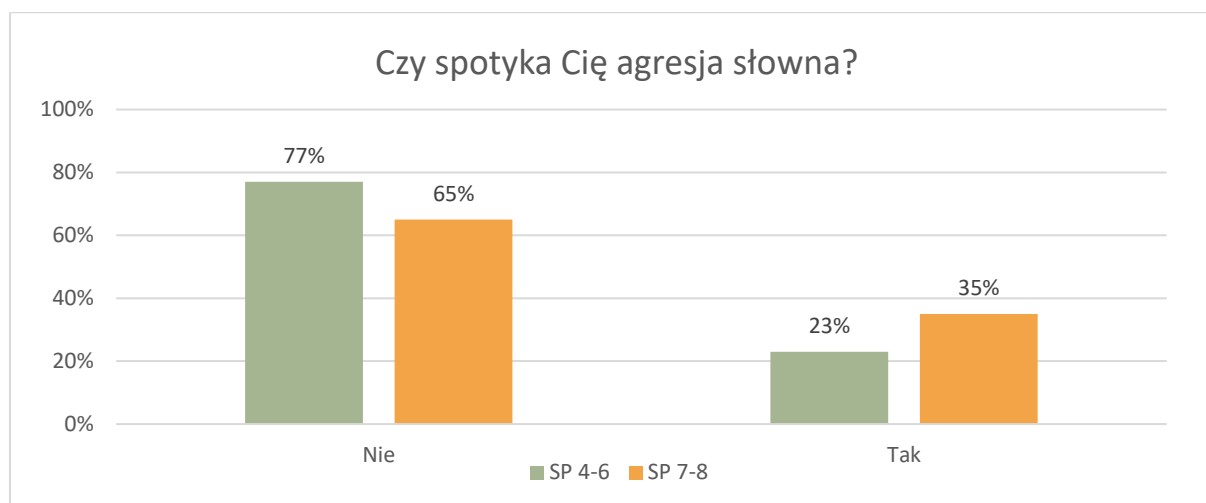

Zapytaliśmy też uczniów o rodzaj doświadczanej przez nich przemocy w szkole. Wyniki wskazują, że młodsi uczniowie częściej padają ofiarami przemocy fizycznej, natomiast starsi psychicznej.

Jak wynika z przeprowadzonych badań – uczniowie Szkół Gminy Sicienko wskazują, iż w ich środowisku dochodzi do agresji słownej (SP 4-6: 23%; SP 7-8: 35%).

Jak wskazały badania, spora część uczniów nie radzi sobie ze stresem oraz trudnymi emocjami i wówczas niekontrolowanie sięga po jedzenie (tzw. zjawisko zajadania stresu).

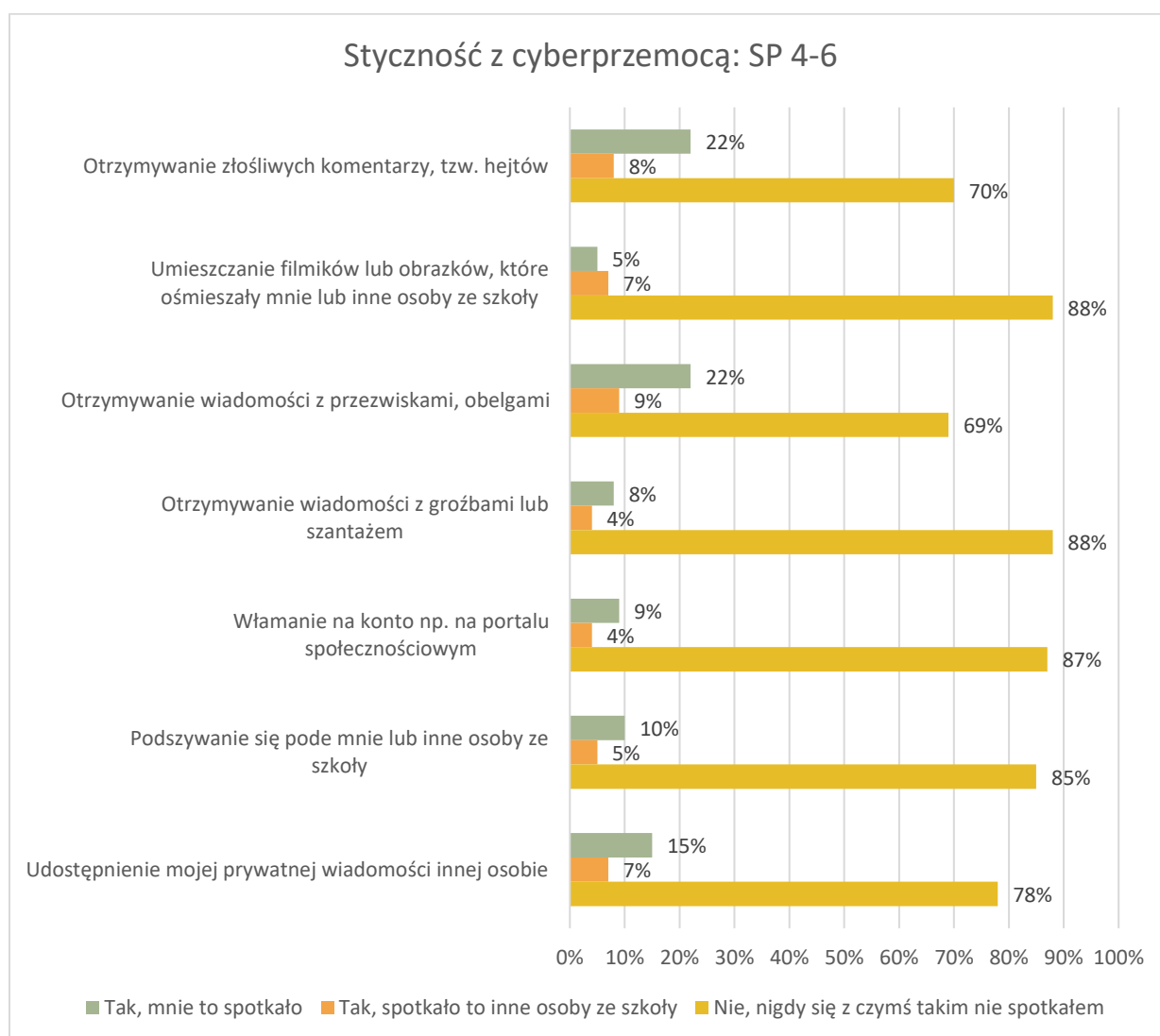
Internet jako nieocenione narzędzie komunikacji, edukacji oraz rozrywki jest atrakcyjnym medium. Należy jednak pamiętać, że korzystanie z Internetu może wiązać się z występowaniem licznych zagrożeń: przestępstw internetowych, cyberbullyingu, stalkingu, sekstingu, szantażu, podszywania się, hatingu. W badaniu postanowiliśmy sprawdzić doświadczenia związane z cyberprzemocą. Wyniki badań wskazują, że uczniom Gminy Sicienko nie są obce wymienione poniżej doświadczenia.

22% uczniów SP 4-6 oraz 34% uczniów klas SP 7-8 doświadczyło w przestrzeni internetowej zjawiska hatingu, nazywanego potocznie przez uczniów „hejtowaniem”. Polega ono na otrzymywaniu obraźliwych komentarzy atakujących bezpośrednio osobę. Komentarze takie są widoczne publicznie w serwisach społecznościowych i często występują

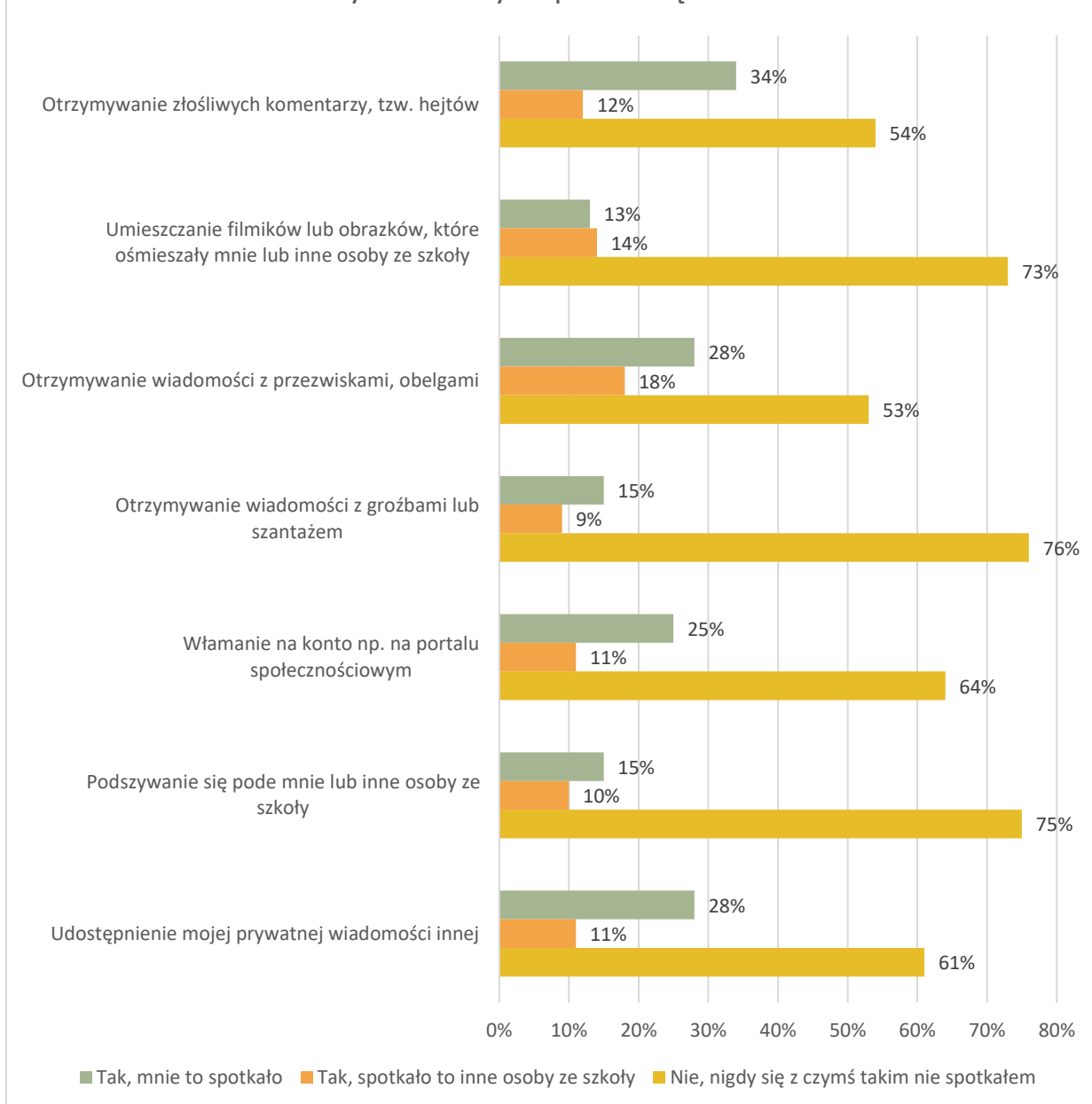
w formie zmasowanej – jeden negatywny komentarz powoduje falę kolejnych. Dla dorastającej młodzieży doświadczenie hatingu może być niezwykle traumatyczne. Okres dojrzewania jest czasem, gdy środowisko rówieśnicze stanowi najmocniejszy punkt odniesienia. Odrzucenie, a wręcz nienawiść ze strony innych młodych osób może stanowić zagrożenie dla poczucia własnej wartości i rozwijającej się tożsamości.

Uczniowie dość często otrzymywali wiadomości z obelgami (SP 4-6 - 22%; SP 7-8- 28%) oraz często została udostępniana ich prywatna korespondencja (SP 4-6 - 15%; SP 7-8 - 28%).

Wskazuje to na konieczność szerokiej edukacji z zakresu bezpiecznego korzystania z Internetu: wspierania świadomości prawnej, umiejętności ochrony przed niebezpiecznymi sytuacjami, wiedzy dotyczącej ochrony własnych danych.

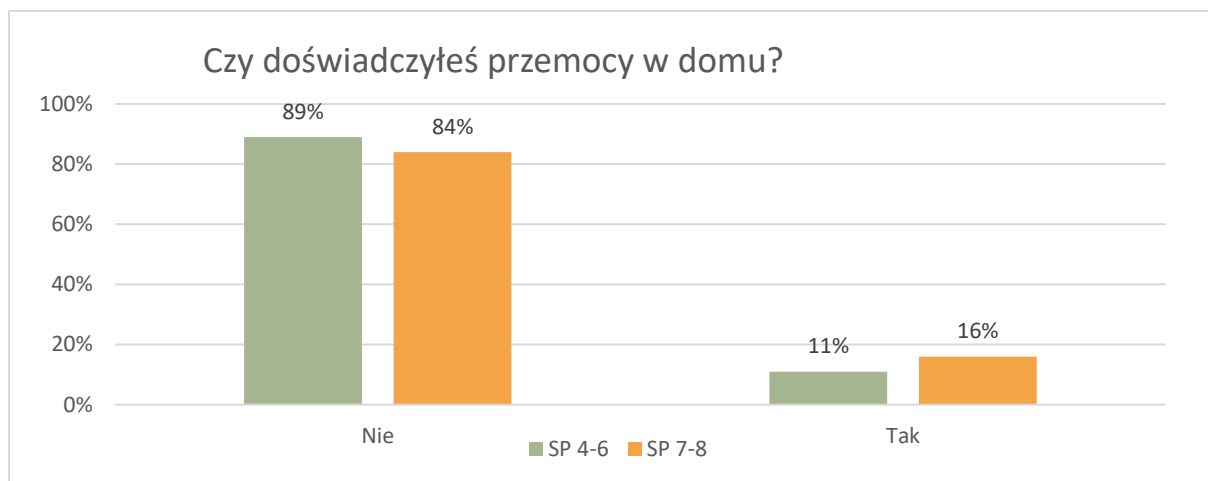
Styczność z cyberprzemocą: SP 7-8

Jedną z przyczyn sięgania po napoje alkoholowe przez młodzież, która ma istotne znaczenie, jest niska samoocena. „Osoba z wysoką samooceną niełatwo ulega wpływowi otoczenia. Ma swoje zdanie, jest mniej podatna na namowy, potrafi stanowczo przeciwstawić się większości. Nie wstydzi się odmówić wypicia alkoholu nawet wtedy, gdy jest w mniejszości. Im wyższa samoocena, tym większe prawdopodobieństwo, że młody człowiek nie będzie sięgał po alkohol pod presją środowiska”³.

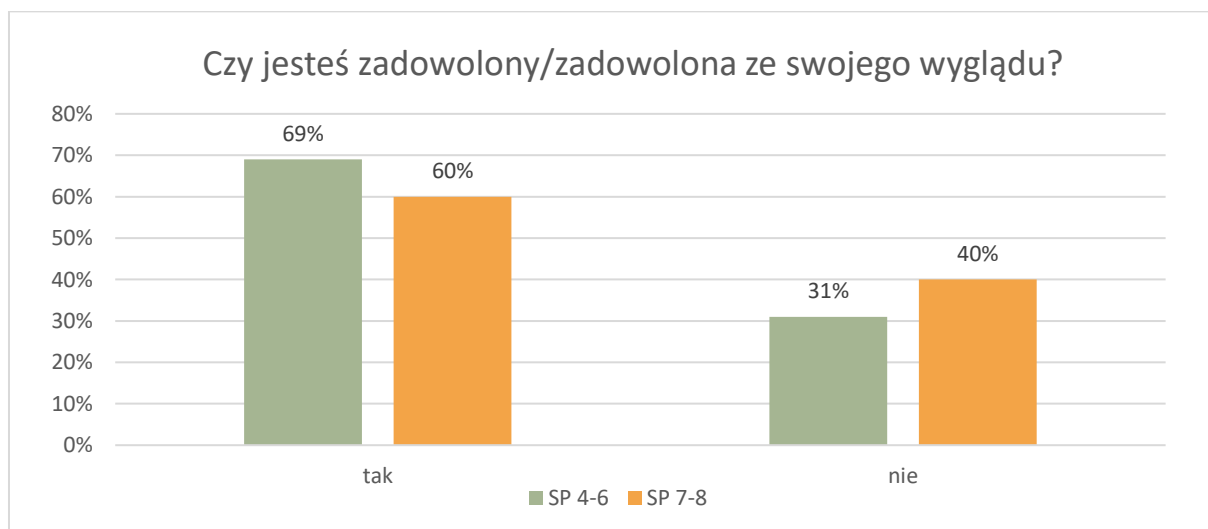
³ Szymańska M. (2008), Samoocena młodzieży mającej kontakt z alkoholem. Problemy opiekuńczo-wychowawcze, 4, s. 43-45

Dzieci i młodzież spędzają najwięcej czasu w domu i w szkole – w związku z tym oba te środowiska powinny charakteryzować się harmonią i spokojem, które umożliwią prawidłowy rozwój młodego dorosłego. Uczniowie zostali zapytani czy doświadczają przemocy domowej. Uzyskane wyniki wskazują, że przemoc domowa jest obecna w domach uczniów Gminy Sicienko (SP 4-6: 11%; SP 7-8: 16%).

Z przeprowadzonych badań można wywnioskować pewną zależność pomiędzy wiekiem a wysokością samooceny – im starsi uczniowie, tym samoocena jest niższa. Najbardziej ze swojego wyglądu zadowoleni są uczniowie klas 4-8 (69%).

W związku z powyższym – bardzo istotnym wydaje się, aby planując działania profilaktyczne dla dzieci i młodzieży, należy wspierać ich również w zakresie kształtowania właściwej samooceny.

Analiza porównawcza wyników badań przeprowadzonych wśród uczniów szkół Gminy Sicienko w 2019 roku do badań z 2022 roku

Poniżej wyszczególniono różnice pomiędzy badaniami w poszczególnych badanych obszarach dla szkół podstawowych Gminy Sicienko

- Alkohol:
 - deklaracja dotyczące inicjacji alkoholowej na niższym poziomie: w porównaniu do badań z 2019 roku:

	Klasy 4-6	Klasy 7-8
Badanie z 2019 r.	15%	60%
Badanie z 2021 r.	5% (-10%)	14% (-46%)

- Papierosy:
 - deklaracja dotyczące inicjacji nikotynowej na niższym poziomie w porównaniu do badań z 2019 roku

	Klasy 4-6	Klasy 7-8
Badanie z 2019 r.	10%	36%
Badanie z 2021 r.	2% (-8%)	25% (-11%)

- Narkotyki i dopalacze:
 - deklaracje dotyczące inicjacji narkotykowej aktualnie nie występują w porównaniu do badań z lat ubiegłych

	Klasy 4-6	Klasy 7-8
Badanie z 2019 r.	1%	2%
Badanie z 2021 r.	0% (-1%)	0% (-2%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonych ankiet

- Przemoc w szkole:
 - deklaracje uczniów wskazują, że aktualnie większa liczba z nich doświadczyła w środowisku szkolnym przemocy ze strony innych uczniów.

	Klasy 4-6	Klasy 7-8
Badanie z 2019 r.	32%	35%
Badanie z 2021 r.	52% (20%)	53% (18%)

ANALIZA ZJAWISKO PRZEMOCY W RODZINIE WYKONANA PRZEZ ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY W SICIENKU

W od 2011 roku do 2021 roku Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Sicienku przeprowadził analizę prowadzonych procedur Niebieskiej Karty na terenie gminy Sicienka pod kontem: rodzaju stosowanej przemocy, ilości założonych niebieskich kart w poszczególnych latach, okresu prowadzenia NK, powiązania między uzależnieniem od alkoholu, a stosowaniem przemocy, instytucji które zakładały NK, liczby osób w rodzinie w których założono NK, osoby dotknięte przemocą, przemoc wobec osób starszych, dzieci doświadczające przemocy w rodzinach gdzie prowadzona była procedura NK z podziałem na wiek, główny sprawca przemocy, podjęte działania, przyznana pomoc przez GOPS w Sicienku rodzinom w których prowadzona była procedura NK, powody zakończenia procedury NK.

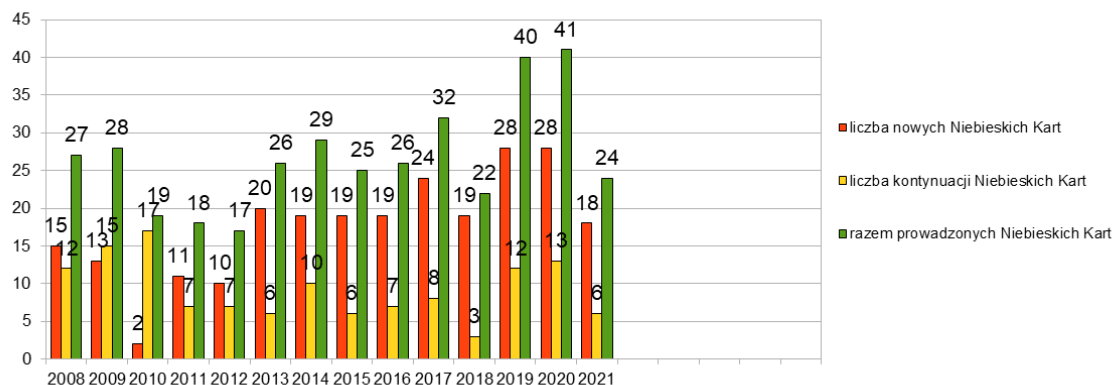
Poniższa przeprowadzona analiza pozwoli na dokładne zdiagnozowanie występowania problemu przemocy na terenie naszej gminy oraz na podjęcie działań w celu przeciwdziałania temu zjawisku.

Poniżej podajemy zestawienia wykonanej analizy.

W latach 2008-2021 wszczęto 245 procedur Niebieskiej Karty. Poniższa tabela obrazuje w poszczególnych latach ilość założonych nowych kart i kontynuacje kart założonych w poprzednich latach.

Wykres Nr 1. Liczba prowadzonych Niebieskich Kart

Liczba prowadzonych Niebieskich Kart w latach 2008-2021

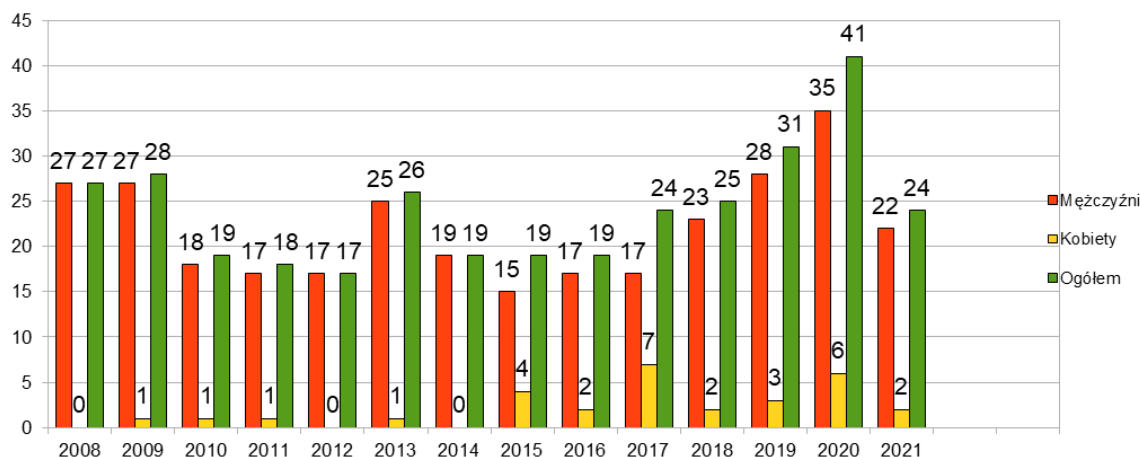
Źródło: Dane GOPS

Przedstawione dane wskazują na wysoki odsetek liczby Niebieskich kart w latach 2008-2009, następnie ich spadek w latach 2014-2020. W tym okresie ilość założonych NK kształtowała się od 19 do 28 w latach 2019 i 2020 i był to okres największej ilości prowadzonych procedur NK. Od 2021 roku zmniejsza się ilość nowo założonych NK i wynosi 18. Za okres 10 m-cy 2022 roku zarejestrowanych jest 11 NK, a więc można założyć, że w tym zakresie mamy tendencję malejącą. Może to świadczyć o tym, że skala przemocy na terenie naszej gminy nie ma tendencji zwyżkowej i utrzymuje się na niższym poziomie. Przyczyn takiego stanu może być wiele i trzeba przy podejmowaniu kolejnych działań szczególnie się im przyjrzeć i przeanalizować.

Kolejny wykres przedstawia ilość sprawców przemocy z podziałem na płeć, na przestrzeni lat 2008-2021

Wykres Nr 2. Sprawcy przemocy w latach 2008-2021 wg prowadzonych Niebieskich Kart

Sprawcy przemocy w latach 2008-2021 wg prowadzonych Niebieskich Kart

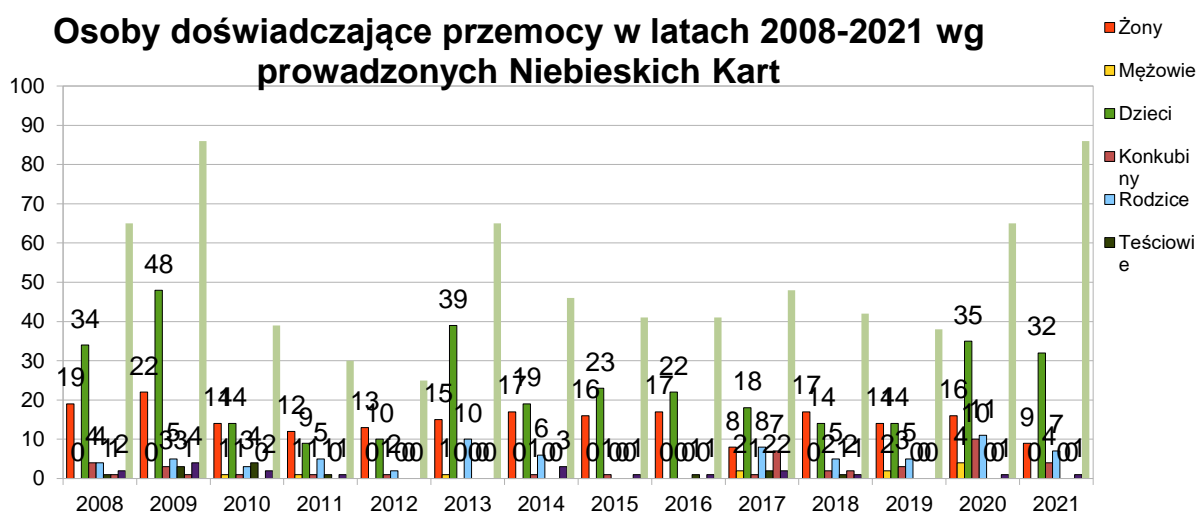
Źródło: Dane GOPS

W zdecydowanej większości sprawcami przemocy są mężczyźni. W 2009 roku GOPS odnotował pierwsze przypadki, gdzie sprawcami przemocy są kobiety i ta sytuacja powtarza się w kolejnych latach. Natomiast rok 2015 przyniósł dość znaczne zmiany gdzie w 4 przypadkach sprawcami przemocy były kobiety. W 2016 roku liczba ta zmalała o połowę, by w roku kolejnym znacznie wzrosnąć, bo aż w 7 procedurach prowadzonych Niebieskich Kart sprawcami przemocy były kobiety. W 2018 roku w tym zakresie doszło do zmniejszenia

liczby kobiet jako sprawców przemocy i liczba ta jest porównywalna z okresami poprzednimi. Jednak nie bez znaczenia jest fakt, że na przestrzeni ostatnich 4 lat widzimy znaczny wzrost zjawiska przemocy, gdzie sprawcami są kobiety i tendencja w tym zakresie ma charakter wzrostu.

Z kolei niżej przedstawiony wykres obrazuje stosunek pokrewieństwa osób doświadczających przemocy do sprawców przemocy.

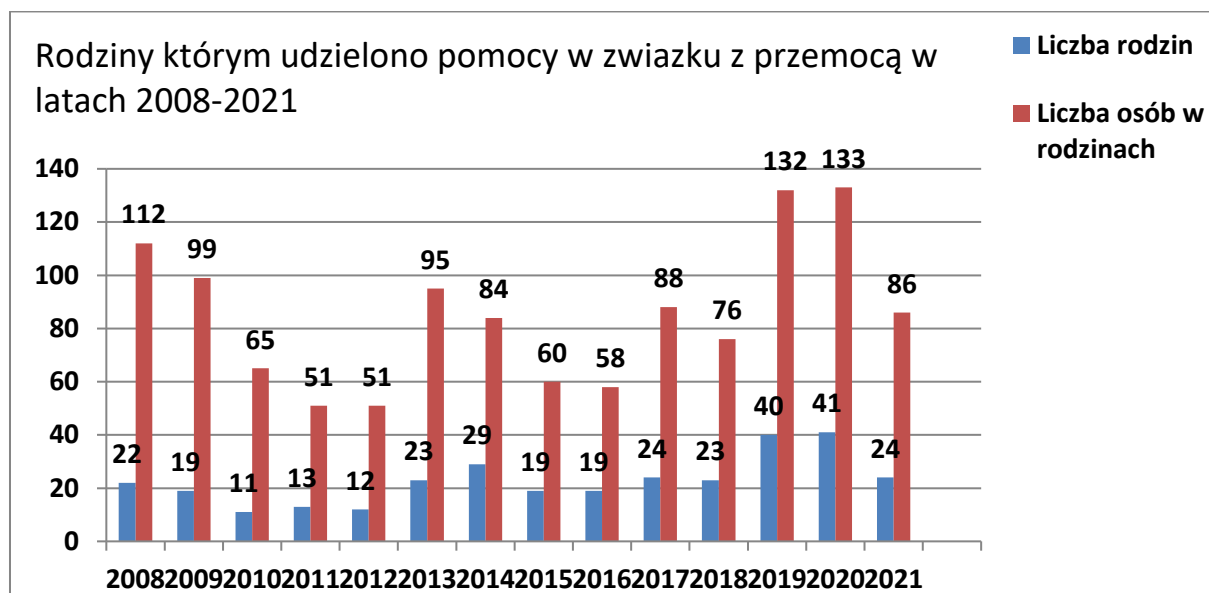
Wykres Nr 3. Osoby doświadczające przemocy w latach 2008-2021 wg prowadzonych Niebieskich Kart

Źródło: Dane GOPS

Na podstawie sporządzonych Niebieskich Kart dokonano analizy osób doświadczających przemocy z podziałem na lata, w rodzinach gdzie stosowana jest przemoc. Z powyższego zestawienia wynika, że największy odsetek osób doświadczających przemocy stanowią dzieci i żony. W 2009 roku osiągnął on najwyższą wartość tj. 22 małżonki i 48 dzieci. Po tym też roku zauważalny jest 3 letni okres spadkowy gdzie liczba dzieci i żon doświadczających przemocy wahała się w granicach od 10 do 14 osób. W 2013 roku odnotowaliśmy tendencję zwykłą gdzie 15 żon i 39 dzieci było osobami doświadczającymi przemocy. Można zatem stwierdzić, że tendencja zwykła wynika również z większej świadomości swoich praw osób doświadczających przemocy i chęci szukania rozwiązań występującego problemu poprzez wszczęcie procedury Niebieskiej Karty w rodzinie. W latach 2014 - 2021 liczba rodzin doświadczających przemocy utrzymuje się na porównywalnym poziomie. Do chwili obecnej można uznać, że sytuacja w tym zakresie utrzymuje się na porównywalnym poziomie.

Wykres Nr 4. Rodziny, którym udzielono pomocy w związku przemocą w latach 2008-2021

Źródło: Dane GOPS

Powyższe zestawienie przedstawia ilość rodzin i liczbę osób w tych rodzinach, którym udzielono różnorodnych form pomocy. Z racji tego, że w każdej prowadzonej procedurze Niebieskiej Karty uczestniczy pracownik socjalny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, w sytuacjach które wymagały pomocy udzielano świadczeń zgodnie z ustawą o pomocy społecznej w związku z występowaniem w rodzinie problemu przemocy i analogicznie gdzie w GR był pedagog – przedstawiciel oświaty udzielał wsparcia rodziną i uczniom, tam gdzie w Grupie Roboczej pracował przedstawiciel służby zdrowia udzielona była pomoc w tym zakresie. Członkowie Grup roboczych interdyscyplinarnie rozwiązywali problemy w rodzinie i każdy jej członek udzielał wsparcia w swojej dziedzinie jeżeli sytuacja tego wymagała. Dodatkowo rodziny były informowane i kierowane do specjalistów przyjmujących w Rodzinnym Punkcie Konsultacyjnym i tam również otrzymywały wsparcie i wymaganą pomoc.

Dane i wnioski wynikające z Diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych w Gminie Sicienko 2021

Poniżej przedstawiamy zestawienia dotyczące osób objętych procedurą Niebieskiej Karty. Przedstawiamy analizę dotyczącą sprawcy przemocy, wpływu uzależnienia na

stosowanie przemocy oraz wieku sprawcy. Poniższe zestawienia informują również o udzielonej dla osób doświadczających przemocy.

Osoby dotknięte przemocą

Osoby dotknięte przemocą

	małżonek/ka	dzieci	konkubent/ka	rodzice, rodzeństwo i inni
2010	0	0	0	0
2011	6	9	1	1
2012	8	12	0	1
2013	10	21	1	5
2014	5	11	0	5
2015	16	23	1	1
2016	17	22	0	2
2017	8	18	1	2
2018	6	23	3	3
2019	21	17	5	14
2020	18	38	10	11
2021	10	32	3	10
suma	125	226	25	55

W toku prowadzonych procedur Niebieskiej Karty ustalono, że największą grupą osób będących w otoczeniu sprawców przemocy są dzieci.

Sprawca przemocy

Sprawca

	Kobieta	Mężczyzna
2011	0	8
2012	1	10
2013	2	17
2014	3	6
2015	4	15
2016	2	17
2017	7	17
2018	2	23
2019	5	39
2020	6	38
2021	2	22
suma	34	212

W powyższym zakresie, na terenie naszej gminy nie odbiegamy od ogólnych tendencji, gdzie sprawcami przemocy są głównie mężczyźni.

wiek sprawcy	18-20	20-25	26-30	31-40	41-50	51-60	powyżej 60
2011	0	0	4	1	2	1	0
2012	0	1	0	4	1	3	1
2013	0	1	3	4	5	3	1
2014	0	1	1	1	2	1	0
2015	0	2	2	3	5	2	1
2016	0	1	3	6	5	1	1
2017	0	2	1	2	7	10	3
2018	1	4	2	6	5	4	1
2019	0	0	17	11	7	4	1
2020	0	2	5	13	9	11	1
2021	2	1	4	9	5	4	0
suma	1	15	42	60	53	44	10

Największa liczba osób stosujących przemoc mieści się w ramach wiekowych 26 lat do 60 lat i taka tendencja utrzymuje się od wielu lat. Natomiast w 2018 roku mamy przypadek osoby młodej – sprawcy przemocy, która nie ukończyła jeszcze 20 lat. Mężczyzna ten stosował przemoc wobec matki. Coraz częściej prowadzimy procedury Niebieskiej Karty gdzie przemoc występuje nie tylko wobec małżonków, ale bardzo często jest zgłaszana przemoc wobec rodzeństwa, rodziców.

Ilość osób w rodzinach z prowadzoną procedurą NK

Ilość osób w rodzinach	2-osobowa	3-osobowa	4-osobowa	5-osobowa	6-osobowa i więcej
2011	2	0	6	0	0
2012	2	1	6	0	1
2013	1	3	9	2	3
2014	1	1	4	2	1
2015	5	3	5	3	1
2016	6	4	4	1	1
2017	4	11	2	4	3
2018	2	10	6	2	1
2019	11	12	7	8	2
2020	9	12	9	12	3
2021	6	6	7	2	3
suma	49	63	65	36	19

Na terenie naszej gminy najczęściej przypadków stosowania przemocy widać w rodzinach mniej licznych. W rodzinach wieloosobowych widać tendencję malejącą.

Wiek dzieci w rodzinie z założoną NK

	0 do 3	4 do 6	7 do 9	10 do 12	13 do 15	16 do 18
2010	0	0	0	0	0	0
2011	1	1	1	3	2	1
2012	3	1	1	4	2	1
2013	6	3	1	4	2	5
2014	4	1	1	0	4	1
2015	4	6	5	4	2	2
2016	2	8	3	5	2	2
2017	2	2	4	9	3	3
2018	0	2	6	7	3	5
2019	0	3	11	5	9	2
2020	8	10	16	11	5	4
2021	4	9	5	6	5	3
suma	34	46	54	58	39	29

Najbardziej narażoną na przemoc, w rodzinach dotkniętych przemocą na terenie naszej gminy jest grupa dzieci do 10-12 lat.

Czynniki ryzyka

przemoc a uzależnienie			
	sprawca nadużywa alkoholu	sprawca nadużywa narkotyków	sprawca bez uzależnień
2011	8	0	0
2012	7	0	3
2013	16	2	1
2014	6	0	3
2015	13	0	6
2016	14	1	4
2017	1	2	5
2018	13	1	9
2019	28	2	12
2020	33	5	5
2021	19	1	3
suma	158	14	51

Główny czynnik ryzyka stosowania przemocy w rodzinie w gminie Sicienko to alkohol.

Rodzaje stosowanej przemocy

Stosowana przemoc w rodzinie z założoną NK

	Psychiczna	Fizyczna	Seksualna	Ekonomiczna
2010	0	0	0	0
2011	8	5	0	2
2012	10	8	1	0
2013	18	17	2	1
2014	9	7	1	0
2015	17	7	0	0
2016	16	9	0	1
2017	24	15	0	1
2018	21	18	0	3
2019	16	34	0	0
2020	38	29	0	14
2021	24	14	0	0
suma	201	163	4	22

Z przytoczonego zestawienia ewidentnie wynika, że główny rodzaj stosowania przemocy to przemoc psychiczna i fizyczna. Rzadziej mamy do czynienia z przemocą seksualną czy ekonomiczną

Okres prowadzenia NK

	krócej niż rok	1 rok	2 lata	3 lata i dłużej
2010	0	0	0	0
2011	5	2	1	0
2012	9	1	0	0
2013	17	1	0	0
2014	9	0	0	0
2015	17	2	0	0
2016	18	1	0	0
2017	24	0	0	0
2018	23	0	0	0
2019	39	1	0	0
2020	40	1	0	0
2021	23	1	0	0
suma	224	10	1	0

Okres prowadzenia procedury Niebieskiej Karty jest różny. Jak widać z powyższego zestawienia, zdecydowana większość procedur prowadzona jest krócej niż rok. W zdecydowanej większości procedury trwają 4-8 m-cy. W przypadku rozstrzygnięcia o braku zasadności prowadzenia Procedury Niebieskiej Karty jest to okres 2-3 miesięcy. Aktualna

tendencja jest taka by nie przedłużać prowadzonych procedur i maksymalnie kończyć je, w sytuacjach trudnych nie dłużej niż rok.

Powody zakończenia NK

	przemoc ustała §18 ust.1 pkt 1	brak zasadności §18 ust.1 pkt 2	zgon sprawcy	zmiana miejsca zamieszkania sprawcy/ofiary
2011	0	0	1	0
2012	10	0	0	1
2013	9	3	0	3
2014	12	5	0	3
2015	12	3	0	2
2016	14	4	0	1
2017	20	1	0	3
2018	4	3	0	0
2019	30	9	1	0
2020	31	3	0	1
2021	18	2	0	1
suma	160	33	2	15

Różne są powody zakończenia procedury Niebieskiej Karty. Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” wskazuje, że zakończenie procedury może nastąpić tylko w dwóch pierwszych wypadkach. § 18. 1. Zakończenie procedury następuje w przypadku: 1) ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy albo 2) rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań. My rozszerzyliśmy w zestawieniu dwa kolejne powody, które uważaliśmy, że są ważne dla zobrazowania sytuacji w tym zakresie. Jak z powyższego zestawienia wynika, w największej ilości przypadków zakończenie procedury Niebieskiej Karty następuje w przypadku ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy.

Wnioski do Prokuratury		Wnioski o leczenie odwykowe		Wyroków skazujących	
2010	0	2010	0	2010	0
2011	3	2011	2	2011	1
2012	5	2012	3	2012	0
2013	2	2013	3	2013	1
2014	3	2014	3	2014	1
2015	4	2015	5	2015	2
2016	5	2016	3	2016	0
2017	2	2017	6	2017	0
2018	7	2018	7	2018	3
2019	10	2019	3	2019	5
2020	7	2020	9	2020	1
2021	1	2021	0	2021	2
suma	48	suma	44	suma	14

Wielokrotnie na przestrzeni lat występujemy w działaniach interdyscyplinarnych z wnioskami do prokuratury o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przemocy. W tym zakresie borykamy się z wieloma problemami. Najczęściej prokuratura umarza postępowanie z uwagi na fakt, że ofiara nie składa zeznań, co nie znaczy, że przemoc ustała w tej rodzinie. Jak widać z powyższego zestawienia na 31 wniosków tylko 8 spraw zostało skierowanych do sądu i zapadły wyroki skazujące. Jest to bardzo niski odsetek w stosunku do problemu. Niestety prokuratura nie jest zaangażowana w podejmowanie działań zmierzających do przeciwdziałania przemocy. Organizowaliśmy na przełomie tych kilku lat, spotkania, narady, szkolenia na które byli zapraszani przedstawiciele prokuratury i sądu. Nikt z tych instytucji nie zainteresował się tym problemem przemocy na terenie gminy Sicienko. Prokuratura składa wnioski do sądu tylko w tych przypadkach kiedy są namacalne dowody stosowania przemocy, a najlepiej obrażenia potwierdzone obdukcją. W sytuacjach, głównie przemocy psychicznej, właściwie wszystkie doniesienia do prokuratury mamy umarzone. Niestety jest to tendencja ogólnopolska. Problem braku zainteresowania sprawami przeciwdziałania przemocy dotyka wszystkie instytucje wymiaru sprawiedliwości. Ostatnio w ramach prowadzonej pracy Grup Roboczych motywujemy osoby doświadczające przemocy o składanie zażaleń na umorzenie postępowania przez prokuraturę. Okazuje się, że te działania choć w części są skuteczne. W 2022 roku złożone zażalenia na umorzenie postępowania przez prokuraturę doprowadziły w dwóch przypadkach do skierowania aktu oskarżenia do sądu. Od kilku lat prowadzimy pracę z rodziną w ramach procedury NK tak by to osoby

pokrzywdzone- doświadczające przemocy składały osobiście doniesienia na policję. Jeżeli osoba doświadczająca przemocy zostanie zmotywowana do zgłoszenia faktu przemocy na policję, wtedy są duże szanse, że nie wycofa swoich zeznań i sprawa będzie miała swój finał w sądzie. Dlatego, też wg statystyki mamy tak mało wystąpień do sądu, bo dążymy do tego by osoby doświadczające przemocy same występowały, a nie przez Zespół Interdyscyplinarny.

Ilość założonych Niebieskich kart przez służby do tego powołane:

Instytucja, która założyła Niebieską Kartę

	Policja	GOPS	Oświata	Służba zdrowia	GKRPA
2011	4	4	0	0	0
2012	4	6	0	0	0
2013	13	4	1	0	0
2014	11	6	2	0	0
2015	15	3	1	0	0
2016	12	7	0	0	0
2017	16	7	0	0	0
2019	10	9	0	0	1
2020	19	9	0	0	0
2021	17	7	0	0	0
Razem	121	62	4	0	1

Jak z powyższego zestawienia wynika głównie dwie instytucje zakładają Niebieskie Karty. Problemem w dalszym ciągu jest współpraca ze służbą zdrowia. Na przestrzeni ostatnich 10 lat służba zdrowia nie założyła żadnej Niebieskiej Karty, a trudno uwierzyć by się nie zetknęła z przemocą w rodzinie. Liczba założonych NK ze strony Policji jest tak wysoka, dlatego, że z każdej interwencji w rodzinie zakładana jest Niebieska Karta, a potem często się okazuje, że w tej rodzinie nie dochodzi do przemocy tylko występuje konflikt.

Utworzenie i działanie Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Sicienku ma znaczący wpływ na wypracowanie jednolitych procedur postępowania służb i instytucji w sytuacjach kryzysowych związanych z występowaniem przemocy, edukację osób działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz aktywizację działań instytucji odpowiedzialnych za udzielenie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie. W ramach monitoringu członkowie grup roboczych

uczestniczyli w wyjazdowych spotkaniach w teren, co znacznie ułatwiało pracę ze sprawcami przemocy i nasze działania były bardziej skuteczne.

PODSUMOWANIE

Dorośli mieszkańcy Gminy Sicienka

- W opinii mieszkańców Gminy Sicienka najistotniejszymi problemami społecznymi są: zanieczyszczenie powietrza (86%), uzależnienia behawioralne (74%), uzależnienie od alkoholu (69%) oraz uzależnienie od papierosów (67%).
- Z kolei w kwestii zjawisk uzależnień bardzo powszechnymi w ich środowisku są: alkoholizm (94%), narkomania (66%) oraz nikotynizm (66%).
- 20% mieszkańców Gminy Sicienka deklaruje, że ma w swoim otoczeniu osoby doświadczające przemocy w rodzinie, a 23% nie jest pewna, ale podejrzewa, że może do tego dochodzić.
 - o 69% respondentów uważa osoby pijące alkohol za zagrażające bezpieczeństwu w lokalnym środowisku.
 - o Jak wynika z przeprowadzonych badań 80% mieszkańców dostrzega potrzebę realizacji działań z zakresu profilaktyki uzależnień. Świadczyć to może o wysokim poziomie wiedzy mieszkańców na temat tego, jak istotne jest ograniczanie rozmiarów używania lub nadużywania substancji psychoaktywnych. Badani wskazali na potrzebę organizacji: wsparcia psychologicznego dla rodzin (33%), prowadzenia warsztatów profilaktycznych dla uczniów (26%) oraz organizacji otwartych konsultacji z terapeutą uzależnień (20%).
 - o Jak wynika z danych GOPS w Sicienku głównym czynnikiem ryzyka występowania przemocy w rodzinie jest spożywanie alkoholu. Wobec powyższego profilaktyka związana ze spożywaniem alkoholu jest ściśle powiązana z profilaktyką na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Rekomendowane działania dla dorosłych mieszkańców:

- o Przeprowadzenie kampanii informacyjnej dotyczącej negatywnych skutków zdrowotnych, społecznych i prawnych wynikających z nadużywania alkoholu, a także mechanizmów uzależnienia. W tym celu skuteczne mogą okazać się rozpowszechniane wśród mieszkańców ulotki, broszury lub rozmieszczone na terenie Gminy plakaty i bilbordy.

Aby dotrzeć do jak najszerszego grona odbiorców, warto wykorzystać przy tym nowe media. Warto również wykorzystać tablice informacyjne w miejscach publicznych.

- Inicjowanie współpracy pomiędzy instytucjami oraz organizacjami działającymi w obszarze uzależnień.
- Organizowanie szkoleń i kursów mających na celu podnoszenie kompetencji zatrudnionej kadry oraz zaangażowanie tych podmiotów w prowadzenie kampanii społecznych.

Dzieci i młodzież szkolna

- Niepokój budzi ilość czasu spędzanego na korzystaniu z komputera i telefonu komórkowego. Uczniowie spędzają dziennie w ten sposób nawet powyżej 6 godzin dziennie. Oznaczać to może, że po zakończonych lekcjach są to ich jedyne formy spędzania czasu. Należy mieć na uwadze, iż trzeba wspierać wszelkie inicjatywy rozwijające różnorodne pasje uczniów, tak aby były bardziej atrakcyjną formą spędzania czasu po szkole niż surfowanie po stronach internetowych oferujących niewiele wartościowych treści. Istotne jest, aby włączać w te działania rodziców, którzy mają możliwość nadzorowania tego, jak ich dzieci wykorzystują domowe komputery i inne urządzenia z dostępem do Internetu.
- Pozytywnie należy ocenić brak skłonności uczniów do korzystania z gier hazardowych, pomimo iż internetowe gry „na pieniądze” zaczynają być coraz bardziej popularne wśród dzieci i młodzieży. Warto zaznajomić uczniów z tematyką powstawania uzależnienia od hazardu, na przykład poprzez przeprowadzenie warsztatów profilaktycznych.
- Uczniowie w Gminie Sicienko deklarują w zdecydowanej większości bardzo dobre lub dobre relacje z opiekunami. Zaleca się rozwijanie pozytywnego potencjału rodziny i jednocześnie wzmacnianie czynnika chroniącego, jakim jest pozytywna więź dziecka z rodzicami poprzez realizację warsztatów podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców. Jednocześnie warto zauważyć, że większość uczniów nie ufa swoim nauczycielom i nie skorzystałoby z możliwości rozmowy z nimi na temat problemów z substancjami psychoaktywnymi.

Rekomendowane działania dla środowiska szkolnego:

- **Organizacja spotkań, pogadanek, zajęć i warsztatów dla uczniów, które będą miały na celu:**
 - uwrażliwienie młodych internautów na problem cyberprzemocy,

- kształtowanie w młodych ludziach czujności w stosunku do innych szczególnie nieznajomych,
 - dostarczenie uczniom wiedzy dotyczącej zarówno korzyści, jak i zagrożeń płynących z użytkowania Internetu,
 - promowanie zasad zdrowego stylu życia,
 - podnoszenie świadomości uczniów dotyczących ograniczeń prawnych wynikających z korzystania z sieci,
 - poznanie alternatywnych form spędzania wolnego czasu,
 - pokazanie jak budować pozytywny obraz samego siebie.
 - inicjowanie rozwijania różnorodnych pasji jako alternatywy spędzania czasu wolnego.
- **Poszerzanie wiedzy i kompetencji nauczycieli oraz rodziców poprzez szkolenia i spotkania otwarte w tematyce:**
- ✓ Ukazania roli komunikacji w relacjach z dzieckiem i uczniem.
 - ✓ Ukazanie sposobów radzenia sobie w tych sytuacjach, ukazanie znaczenia wsparcia dla uczniów dotkniętych owym uzależnieniem.
 - ✓ Omówienie: ZUI – Zespół Uzależnienia do Internetu, wpływ komputera i Internetu na młodego człowieka, rodzaje aktywności dzieci i młodzieży w sieci, zalety korzystania z Internetu.
 - ✓ Nowe zagrożenia m.in: sexting – nastoletnia auto-pornografia w sieci, cyberprzemoc, era informacji i manipulacji medialnej, programy i kampanie społeczne dotyczące zagrożeń związanych z Internetem.

II.CELE PROGRAMU

Główne cele niniejszego Programu to:

- 1) zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Sicienko
- 2) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 3) zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Cele ogólne będą realizowane przez:

- 1) budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy,

- 2) diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Sicienko,
- 3) podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie,
- 4) udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- 5) oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

Realizacja celów Programu zakłada:

- 1) uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie na terenie Gminy Sicienko,
- 2) promowanie modelu rodziny wolnej od przemocy,
- 3) edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przeciwdziałania przemocy,
- 4) działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

Realizacja celów Programu:

CEL 1 - Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Sicienko

Działania:

1. Współpraca w ramach Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy w Rodzinie:

- pracownicy socjalni,
- przedstawiciele oświaty,
- przedstawiciele policji,
- kuratorzy sądowi,
- przedstawiciele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- przedstawiciele służby zdrowia,
- przedstawiciele organizacji pozarządowych,
- inni w zależności od rodzaju problemów,

Zadania Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przemocy w Rodzinie i grup roboczych:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat przemocy w rodzinie, możliwości przeciwdziałania zjawisku oraz sposobów reagowania i uzyskania pomocy,
- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą,

- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,
- podejmowanie działań prewencyjnych w środowiskach zagrożonych przemocą,
- inicjowanie interwencji w środowiskach dotkniętych przemocą,
- udział w działaniach edukacyjno-informacyjnych,

Edukacja dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy:

- wspieranie różnych form spędzania wolnego czasu promujących zachowania nieagresywne,
- dystrybucja ulotek i informacji na temat przemocy i jej skutków,

Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec problemu przemocy w rodzinie

- stałe podnoszenie wiedzy i umiejętności poprzez uczestnictwo w szkoleniach członków zespołu interdyscyplinarnego,
- zwiększenie kompetencji służb działających w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, szkolenia, konferencje.

CEL 2 - Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

Działania:

- 1) Przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu lub substancji psychoaktywnych, stosującymi przemoc;
- 2) Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Nakle nad Notecią o obowiązek podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu i substancji psychoaktywnych;
- 3) Koordynacja działań na rzecz rozwiązywania problemów indywidualnych danej rodziny oraz problemów społecznych.
- 4) Wdrożenie do systemu szkolenia służb związanych z rozpoznawaniem przemocy w rodzinach, kontaktem z ofiarami i sprawcami przemocy oraz podejmowaniem działań o charakterze interwencyjnym i pomocowym.
- 5) Doskonalenie metod interwencji i pomocy ofiarom przemocy w rodzinie w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”.
- 6) Upowszechnianie standardów interdyscyplinarnej pracy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

- 7) Upowszechnianie wytycznych do realizacji działań interwencyjnych, psychologicznych oraz oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc wobec najbliższych.
- 8) Prowadzenie edukacji nt. zjawiska przemocy w rodzinie, możliwości przeciwdziałania i sposobów reagowania.

CEL 3 - Zwiększenie pomocy i ochrony ofiarom przemocy w rodzinie

Działania:

1. Zadania Punktu Informacyjnego dla Ofiar Przemocy:

- dążenie do zmiany świadomości i postaw społecznych wobec zjawiska przemocy domowej,
- udzielanie informacji w zakresie procedur prawnych postępowania w zakresie przemocy
- pomoc w przygotowaniu pism procesowych,
- informowanie o możliwości skorzystania z pomocy psychologicznej,
- uświadamianie ofierze jej prawa do nietykalności osobistej,
- zmotywowanie poszkodowanej/ poszkodowanego do podjęcia wszelkich działań zmierzających do poprawy własnej sytuacji życiowej,
- udzielanie informacji dotyczącej procedury Niebieskiej Karty,
- udzielanie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w ośrodkach interwencji kryzysowej i w specjalistycznych ośrodkach wsparcia,
- kierowanie na indywidualne konsultacje do specjalisty ds. przemocy

2. Organizacja i finansowanie schronienia ofiarom przemocy znajdującym się w trudniej sytuacji.

3. Finansowanie specjalistów w zakresie indywidualnych konsultacji dla ofiar i sprawców przemocy domowej.

4. Promocja ogólnopolskiego systemu pomocy ofiarom przemocy „Niebieska Linia”.

5. Koordynacja działań różnych podmiotów na rzecz rozwiązywania problemów indywidualnych danej rodziny oraz problemów społecznych.

6. Wdrażanie procedury „Niebieskiej Karty” poprzez:

- a) przygotowanie i dystrybucję odpowiednich materiałów informacyjno - edukacyjnych dot. działalności placówek pomocowych dla ofiar przemocy,
- b) przygotowanie i dystrybucję materiałów informacyjno – edukacyjnych dot. zjawiska przemocy domowej (informatory , ulotki, plakaty itp.).

Zagrożenia w realizacji zadań:

- ☞ stereotypy panujące w środowisku na temat przemocy w rodzinie,
- ☞ bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych,
- ☞ brak współpracy rodziny w zakresie przezwyciężania kryzysów,
- ☞ problem uzależnienia od alkoholu w rodzinach,
- ☞ ubóstwo,
- ☞ brak infrastruktury socjalnej w gminie,
- ☞ zbyt mała współpraca interdyscyplinarna ze służbą zdrowia,
- ☞ brak motywacji ekonomicznej dla członków zespołu interdyscyplinarnego,
- ☞ likwidacja Posterunku Policji w Sicienku,
- ☞ zbyt małe środki finansowe na realizację programu
- ☞ zbyt duże obciążenie obowiązkami służbowymi pracowników socjalnych i policji
- ☞ radykalna zmiana przepisów w zakresie przemocy w rodzinie i trudność w przewidywaniu ich stosowania
- ☞ sytuacja w kraju wywołana pandemią, jej skutki i ewentualne dalsze zagrożenie,

III. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE REALIZACJĘ PROGRAMU

1) Zasoby kadrowe:

- a) Certyfikowany specjalista ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie – 1 osoba,
- b) Psycholog – 2 osoby;
- c) Radca prawny – 1 osoba
- d) Psychiatra 1 osoba
- e) Pedagogzy szkolni – 5 osób: SP Wojnowo, SP Sicienka; SP Kruszyn, SP Strzelewo, ZSP Samsieczno;
- f) Osoby przeszkolone z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – 15 osób;
- g) Osoba przeszkolona z zakresu przeciwdziałania agresji – 1 osoba;
- h) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sicienku – 4 osoby;
- i) Punkt Interwencji Kryzysowej działający przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sicienku zatrudniający psychologa

- j) Rodzinny Punkt Konsultacyjny w Sicienku
- k) Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – 10osób.

2. Zasoby instytucjonalne:

- a) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sicienku
- b) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sicienku
- c) Służba Zdrowia:
 - 1. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „GEMED” Ewa Zamiatała-Grzelak, Sicienko,
 - 2. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „KAMED” Maciej Kamiński w Kruszynie,
- d) Komisariat Policji w Koronowie,
- e) Gminna Biblioteka Publiczna w Sicienku z filią w Kruszynie,
- f) Gminny Ośrodek Kultury w Sicienku, w którego skład wchodzi: Wiejski Dom Kultury w Strzelewie, Wiejski Dom Kultury w Kruszynie, Świetlica Wiejska i Schronisko Młodzieżowe w Mochlu oraz Świetlice wiejskie w miejscowościach: Dąbrówka Nowa, Gliszcz, Łukowiec, Nowaczkowo, Pawówek, Teresin, Trzemiętowo, Trzemiętówko, Wierzchucinek, Zawada, Zielonczyn, Murucin, Wojnowo i „Zapiecek” w Samsiecznie.
- g) Szkoły: Szkoła Podstawowa w Wojnowie, Szkoła Podstawowa w Sicienku, Szkoła Podstawowa w Kruszynie, Zespół Szkolno - Przedszkolny w Samsiecznie, Szkoła Podstawowa w Strzelewie.

IV. REALIZATORZY PROGRAMU

Realizatorzy:

- a) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sicienku,
- b) Gmina Sicienko,
- c) Służba Zdrowia:
 - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „GEMED” Ewa Zamiatała-Grzelak, Sicienko,
 - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „KAMED” Maciej Kamiński w Kruszynie,
- d) Komisariat Policji w Koronowie,

e) Szkoły: Szkoła Podstawowa w Wojnowie, Szkoła Podstawowa w Sicienku, Szkoła Podstawowa w Kruszynie, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Samsiecznie, Szkoła Podstawowa w Strzelewie,

Koordinatorem Programu jest Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Sicienku przy współudziale Gminy i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sicienku. Realizacja wyznaczonych przez Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie celów będzie przedmiotem stałego monitoringu i odbywać się będzie w oparciu o sprawozdanie podmiotów zaangażowanych w jego realizację.

V. FINANSOWANIE PROGRAMU

Źródłem finansowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2023-2026 są środki finansowe budżetu gminy Sicienka oraz pozyskane dotacje na realizację zadań z tego zakresu.

VI. HARMONOGRAM REALIZACJI CELÓW I ZADAŃ PROGRAMU

Cel: 1 Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Sicienka				
ZADANIA	DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELU	RELIZATORY	TERMIN REALIZACJI
1. Współpraca w ramach gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego	Ścisła współpraca z przedstawicielami instytucji w zakresie przekazywania informacji o problemie przemocy	Spotkania narady robocze z przedstawicielami: dyr. szkół, pedagogami, przedstawicielami służby zdrowia	Instytucje zajmujące się przemocą GOPS GMINA ZI	2023-2026
	Upowszechnienie informacji nt zjawiska przemocy w rodzinie	proboszczami celem omówienia problemu art. prasowe spotkania, rozmowy		
2. Edukacja dzieci młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy	Dystrybucja ulotek i informacji nt zjawiska przemocy określenie pojęcia przemocy jego rodzajów o form udzielania pomocy.	Liczba przekazanych ulotek do mieszkańców Art. prasowe, konferencje, spotkania informacyjne	GMINA ZI GOPS	2023-2026

<p>3. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec problemu przemocy w rodzinie</p>	<p>Działania profilaktyczne i edukacyjne podczas zajęć z edukacji społecznej w zakresie zwiększania poczucia bezpieczeństwa psychicznego i fizycznego uczniów oraz budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych</p> <p>Zajęcia z pedagogami rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne</p> <p>Treningi zastępowania agresji</p> <p>Zajęcia rozwijające zainteresowania i uzdolnienia uczniów</p> <p>Organizowanie zajęć ze specjalistami: policja, psycholog</p> <p>Działania informacyjno – edukacyjne dla dzieci i rodziców</p>	<p>Działania i zajęcia prowadzone przez placówki oświatowe na terenie Gminy Sicienko</p>	<p>Oświata</p>	
	<p>Doskonalenie metod interwencji i pomocy ofiarom przemocy.</p> <p>Diagnoza problemu przemocy na terenie gminy</p>	<p>Szkolenia wewnętrzne wszystkich członków GZI i osób współpracujących przynajmniej raz w roku</p>	<p>GOPS ZI GMINA</p>	

Cel: 2 Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie

ZADANIA	DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA	RELIZATORY	TERMIN
---------	-----------	-----------------------	------------	--------

		CELU		REALIZACJI
1. Zwiększenie działań interpersonalnych, edukacyjnych, szkoleniowych wobec osób stosujących przemoc	Prowadzenie rozmów z osobami uzależnionymi oraz stosującymi przemoc	Prowadzenie porad przez psychoterapeutę uzależnień w RPK, oraz przez specjalistę ds. przeciwdziałania przemocy w RPK	GMINA GKRPA ZI	2023-2026
	Kierowanie wniosków do SR w Nakle nad Notecią o podjęcie leczenia odwykowego	Sporządzanie wniosków wraz z kompletowaniem niezbędnej dokumentacji	GKRPA	2023-2026
	Koordinacja działań na rzecz rozwiązywania problemów indywidualnych danej rodziny oraz problemów społecznych	Opracowywanie indywidualnych planów pomocy dla rodziny	ZI i Grupy Robocze GOPS	2023-2026
	Upowszechnianie standardów interdyscyplinarnej pracy na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Udział członków ZI w płatnych szkoleniach przynajmniej raz w roku	Przewodniczący ZI Członkowie Stowarzyszenia	2023-2026
	Upowszechnianie wytycznych do realizacji działań interwencyjnych, psychologicznych oraz oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc	Kierowanie sprawców przemocy do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych	Firmy szkolące zajmujące się przemocą PCPR	2023-2026
		Zapoznavanie członków ZI z wytycznymi na powyższy temat na cyklicznych spotkaniach	ZI GKRPA	2023-2026
	Prowadzenie edukacji nt zjawiska przemocy w rodzinie, możliwości przeciwdziałania i	Umieszczenie na stronach BIP Sicienko i GOPS Sicienko	GMINA ZI GOPS	2023-2026

	sposobów reagowania	informacji w zakresie edukacji nt. zjawiska przemocy i ich uaktualnianie raz do roku	OŚWIATA	
--	---------------------	--	---------	--

Cel: 3 Zwiększenie pomocy i ochrony ofiarom przemocy w rodzinie

ZADANIA	DZIAŁANIA	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA CELU	RELIZATORY	TERMIN REALIZACJI
1.Udzielanie pomocy i ochrony ofiarom przemocy w rodzinie	Kierowanie ofiar przemocy do Rodzinnego Punktu Konsultacyjnego w celu uzyskania wsparcia psychologicznego, terapeutycznego, prawnego	Sprawozdania specjalistów w RPK w Sicienku dot. Ilości osób zgłaszających się, doświadczających przemocy	GMINA GKRPA GOPS POLICJA OŚWIATA SŁUŻBA ZDROWIA	2023-2026
	Organizacja i finansowanie schronienia ofiarom przemocy znajdującym się w trudnej sytuacji	Kierowanie do bezpłatnych Specjalistycznych Ośrodków dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, ośrodków wsparcia, schronisk	GOPS	2023-2026
	Finansowanie specjalistów w zakresie indywidualnych konsultacji dla ofiar i sprawców przemocy domowej	Zatrudnienie w Rodzinnym Punkcie Konsultacyjnym specjalistów	GMINA	2023-2026
		Zatrudnianie w Punkcie Interwencji Kryzysowej psychologa	GOPS	2023-2026
	Promocja ogólnopolskiego systemu pomocy ofiarom przemocy „Niebieska Linia”	Propagowanie wśród mieszkańców Gminy zawartego porozumienia w sprawie „Niebieskiej Linii”	GMINA ZI	2023-2026

		Informowanie poprzez ulotki o możliwości korzystania z porad		
	Koordinacja działań na rzecz rozwiązywania problemów indywidualnych danej rodziny oraz problemów społecznych	Opracowywanie indywidualnych planów pomocy dla rodziny	ZI GOPS	2023-2026
	Wdrażanie procedury „Niebieska Karta”	Przygotowanie i dystrybucja materiałów informacyjno-educacyjnych, informatory, ulotki, plakaty	GMINA GKRPA GOPS POLICJA OŚWIATA ŚLŹBA ZDROWIA	2023-2026,

VII. MONITORING I SPRAWOZDAWCZOŚĆ REALIZACJI PROGRAMU

Monitorowanie realizacji Programu będzie prowadzone przez Przewodniczącego Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Sicienku we współpracy z Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sicienku na podstawie informacji przekazywanych przez jednostki uczestniczące w jego realizacji. Sprawozdania poszczególne jednostki składają do końca miesiąca lutego, za ubiegły rok. W ramach monitoringu Przewodniczący Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego w Sicienku składa sprawozdanie do końca marca za rok ubiegły.

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29.07.2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249) podjęcie uchwały o przyjęciu Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie jest niezbędne w celu prowadzenia przez gminę działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie, które należą do zadań własnych gmin.

Realizacja zadań prowadzona jest w postaci gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie uchwalanego przez Radę Gminy.